

ἐρρίφθη εἰς τὰ δεσμὰ, κελευόμενος ἵνα παραδώσῃ τὰς Ἀθήνας. Ἀποδράς δὲ καὶ πορευόμενος εἰς Πελοπόννησον συνελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ δέσμιος ἐστάλη πρὸς τὸν σουλτάνον, ὅστις τὸν συνεχώρησεν. Ὑστερον σταλεῖς ὑπὸ Κωνσταντίνου Δράγαση, δεσπότη τῆς Πελοποννήσου, τοῦ ὕστερον αὐτοκράτορος, ὡς πρέσβυς πρὸς τὸν σουλτάνον, διαμένοντα εἰς Φεβρὰς, συνελήφθη αὐθις καὶ ἐφυλακίσθη.

Ὁ ἐν λόγῳ υἱὸς του κατέφυγε μετὰ τὴν ἄλωσιν εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἤκμαζε περὶ τῷ 1470, κατὰ Φαβρίκιον, καὶ τῷ 1490 κατὰ Βόσσιον. Ἐκεῖ δ' ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς εἰς Εὐρώπην εἰσβολῆς τῶν Τούρκων εἰς δέκα βιβλία ἐν ἐπιτετηδευμένῃ ἰωνικῇ διαλέκτῳ, ἀρχόμενος, κατὰ τὸ Θουκυδίδειον « Λαονίκῳ Ἀθηναίῳ τῶν κατὰ τὸν βίον οἱ ἐς θεὰν τε καὶ ἀκοὴν ἀφιγμένων ἐς ἱστορίαν ξεγγέγραπται τάδε, ὥστε δὴ τοῦτο χρεῶν ἐκτινύναι τῇ φύσει, ἅμα οἰόμενος καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀκλεῶς ἔχειν ἐς τοὺς ἐπιγιγνομένους, ζυνενεχθέντων, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐδαμῶ ἔλασσόνων τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποτὲ γενομένων μνήμης ἀξίων τῆς τε Ἑλλήνων φημι τελευτῆς τὰ ἐς τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐπισεσυμβηκότα, καὶ Τούρκων ἐπὶ μέγα δυνάμει καὶ ἐπὶ μέγιστον τῶν πώποτε ἤδη ἀφικομένων ἀφ' ὧν δὴ τὴν τοῦδε τοῦ βίου εὐδαιμονίαν ἐπὶ τάναντία φερομένην ἐπιλεγόμενος ἴσχειν αὐτῇ καὶ ἄλλοτε ἄλλως, θέμις ἡγοῦμαι εἶναι περὶ ἀμφοῖν τούτων μνήμην ποιῆσθαι οὐκ ἀεικῆ ».

Ἐν τῇ συγγραφῇ ταύτῃ ἀπεθησαύρισεν ὁ Καλκοκονδύλης πολυτίμους εἰδήσεις περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κυριεύσεως τῆς Στερεᾶς ἰδίας καὶ τῆς Πελοποννήσου. Ὁ Μαρβίλιος (*Miscellanea historico-litteraria*, tom. III) ἐκφράζεται οὕτω περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Λαονίκου « *Comme on a joint Calcondyle, qui a traité l'histoire des Turcs, aux Auteurs de la Byzantine, on peut assurer qu'il ne les deshonoré pas de se trouver à leur suite; il a le don de reveiller notre attention, en nous donnant de la curiosité, et de nous pas laisser dormir sur son livre* ».

Ἡ ἱστορία τοῦ Καλκοκονδύλη μεταφρασθεῖσα λατινιστὶ ὑπὸ Κονράδου Καυσέρου ἐτυπώθη ἐν Βασιλεῖα 1556 καὶ γαλλιστὶ ὑπὸ Βλασίου Βιγανερίου, ἐν Παρισίοις 1577.

Τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον μετὰ τῆς ἀνω λατινικῆς μεταφράσεως ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐν Γενεύῃ 1615, εἶτα δ' ἐν Παρισίοις 1650, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐν Βόννῃ 1843.